
AVTALE OM KLIMAPARTNERSKAP MED PROSESSINDUSTRIEN

Nærings- og
fiskeridepartementet

Klima- og
miljødepartementet

Norsk Industri

STYRKE

Fellesforbundet

NITO

negotia

Tekna

Forord

Utslippskutt og utvikling av klimavennlige løsninger er nøkkelen til å sikre norsk prosessindustri konkurransekraft for fremtiden. Dette er noe av bakgrunnen for at regjeringen vil inngå klimapartnerskap med prosessindustrien. Bærekraftig omstilling av industrien må gjøres på en måte som ivaretar miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft.

Norsk prosessindustri er per i dag ledende innen produksjon av blant annet aluminium, silisium, nikkel og ferromangan. De nevnte materialene har avgjørende betydning for klima- og energiomstillingen av industrien, energisystemene og transporten. Norsk prosessindustri har gjennom flere tiår effektivisert sine produksjonsprosesser, og flere norske bedrifter er verdensledende i sin bransje når det gjelder klima- og ressurseffektivitet, både på grunn av teknologi og fornybar kraft.

For å nå målet om et lavutslippssamfunn i 2050, må prosessindustrien redusere sine direkte og indirekte utslipp ytterligere. I årene fremover forventes det at kvoteprisen i EU ETS vil øke kraftig. Om den årlige nedtrappingen i kvotesystemet fortsetter i samme tempo som i dag vil kvotetaket i ETS gå til netto null utslipp innen 2040. Denne nedtrappingen øker sannsynligheten for en vesentlig stigning i kvoteprisene. Norsk prosessindustri møter konkurranse fra regioner med langt mindre ambisiøs klimapolitikk og lave eller ingen utslippskostnader.

Tiltak for å realisere utslippskutt er kostbare og kan være krevende å utvikle, men å vente med kuttene kan være risikabelt. Hvor effektivt norsk industri klarer å omstille seg til lavutslippssamfunnet, avhenger av tilgangen til fornybar energi, råvarer, kapital og arbeidskraft, samt et forutsigbart regelverk, tilgang på egnede næringsarealer, infrastruktur, kunnskap, teknologi, leverandørnettverk og markeder.

Omstillingen til lavutslippssamfunnet krever betydelige investeringer i forskning, utvikling og kompetanse, i teknologi og produksjonsmidler, energi og infrastruktur. Industrien er klar over risikoen ved at omstillingen uteblir, og bruker mye tid og ressurser på å utvikle løsninger. Men omlegging er kostbart, og industrien kan foreløpig i liten grad lempe økte kostnader over i produktprisen. Det er i stor grad industrien selv som må være i front for å gripe mulighetene og løse utfordringene i det grønne skiftet. Regjeringen skal imidlertid gjennom gode rammebetingelser aktivt legge til rette for at industrien kan lykkes med omstillingen.

1. Avtalens parter

Regjeringen, representert ved Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet, arbeidstakersiden representert ved Fellesforbundet, Forbundet Styrke, Tekna, NITO og Negotia, og arbeidsgiversiden representert ved Norsk Industri.

2. Målsetting og ambisjon

Klimapartnerskapet har som formål å bidra til å realisere målsettinger om utslippsreduksjoner og samtidig bærekraftig vekst i prosessindustrien. Dette er også vektlagt igjennom Grønt industriløft-prosjektet.

I tillegg til direkte reduserte utslipp skal bidraget inn mot lavutslippssamfunnet sees i helhetlige verdikjedeperspektiv. Dette innebærer vektlegging av bærekraftig produksjon

gjennom alle verdikjedeledd og muligheter for realisering av ny utslippsfri aktivitet i Norge. Utgangspunktet skal være at utslippsreduksjoner i norsk prosessindustri ikke skal skje som følge av at utslipp flyttes til land med mindre ambisiøs klimapolitikk (karbonlekkasje).

Partnerskapet skal fremme god koordinering, gode beslutninger og forutsigbarhet om rammevilkår av betydning for grønn omstilling i prosessindustrien på kort og lengre sikt. Klimapartnerskapet skal bidra til å utløse utslippsreduksjoner og verdiskapingspotensial i norsk prosessindustri i tråd med punkt 2 i Intensjonsavtale om klimapartnerskap. Klimapartnerskapet er en arena for å utveksle kunnskap og identifisere utfordringer. Rammebetingelser som reguleringer, avgiftsnivå og støtte besluttes i ordinære prosesser, men klimapartnerskapet skal gi en arena for tettere dialog om felles målsettinger.

Klimapartnerskapet skal også bidra til å etablere en felles forståelse for samspillet mellom rammevilkår og virkemiddelapparatet, og hvordan dette bidrar til omstilling i industrien.

3. Partenes bidrag/tiltak

3.1. Industrien vil:

1. I 2030 har prosessindustrien som ambisjon å redusere klimagassutslippene med 55% sammenlignet med 1990. Samtidig skal verdiskapingen fra industrien øke.
2. I 2050 har prosessindustrien mål om å være klimanøytrale samtidig som verdiskapingen øker.
3. For prosessindustrien vil den grønne omstillingen kreve tilgang til mer kraft og mer nett. Industrien gjennomfører tiltak for energieffektivisering og -gjenvinning som isolert sett reduserer kraftbruken, men klimatiltakene vil ofte også kreve mer kraft som totalt sett vil øke kraftforbruket. Prosessindustrien vil følge opp sine forpliktelser i henhold til regjeringens handlingsplan for energieffektivisering og energikartleggingsforskriften.
4. Prosessindustrien vil overvåke og optimalisere forbruk av råvarer, øke resirkuleringsgraden og delta i relevante fora for å dele beste praksis.
5. Prosessindustriens mål er å øke verdiskapingen betydelig gjennom økt produksjon og utvikling av nye prosesser og produkter. Samtidig skal industrien bli klimanøytral. Dette er mulig dersom industrien lykkes med å utvikle og ta i bruk teknologi på en rekke områder. I lavutslippssamfunnet vil det være økt etterspørsel etter produkter med lite karbonavtrykk i produksjon og ved bruk. Her har Norge i utgangspunktet et stort fortrinn som må hegnes om. Det vil også være økt behov for produkter til produksjon og lagring av fornybar energi. Den norske prosessindustrien er godt posisjonert for dette, og bør derfor forbli verdensledende innen energi, klima og miljø.

- #### **3.2. Regjeringen vil fortsette å legge til rette for grønn og lønnsom industriutvikling, kostnadseffektive utslippskutt og bærekraftig utnyttelse av norske naturressurser over hele landet. Kvotepreisen gir insentiv til å redusere norske kvotepliktige utslipp. Samtidig er det viktig å gjennomføre politikk for å redusere også kvotepliktige utslipp i Norge for å omstille Norge i retning lavutslippssamfunnet. Her følger de viktigste statlige tiltakene for grønn omstilling i prosessindustrien hittil i regjeringsperioden:**

1. Enighet mellom regjeringen og industrien, ved Fellesforbundet, Forbundet Styrke og Norsk Industri, om ny innretning av og forutsigbarhet i CO₂-kompensasjonsordningen
2. Grønn industrifinansiering lanseres i september 2024 og forvaltes av Innovasjon Norge (5 mrd. kroner)
3. Tiltak for kutt i store punktutslipp har mottatt støtte fra 2024-bevilgningen på 1,5 mrd. kroner til Enova.
4. Øvrige tildelinger til virkemiddelapparatet som støtter opp under det grønne skiftet gjennom prosjektet Grønt industriløft.
5. Samarbeid med LO og NHO om Kraftløftet for å sikre kraft til klimaomstilling
6. Videreføring av bransjeprogram for industri- og byggenæringen, og styrking av industrifagskolen.
7. Regjeringen har gått inn for å innføre CBAM-forordningen i Norge med mål om å unngå karbonlekkasje og bidra til å stimulere andre land til å redusere sine utslipp

3.3. Forutsetninger som ligger til grunn for gjennomføring:

Klimapartnerskapet er en arena for utveksling av kunnskap og erfaring, og omfatter dialog om hvordan eksisterende virkemidler bidrar til å bygge ned barrierer for gjennomføring av tiltak, samt hvor det fins utfordringer for omstillingen av industrien, og hvor det er behov for ny og oppdatert kompetanse. Dette vil gi myndighetene et bedre grunnlag for vurdering av eksisterende virkemidler.

3.4. Spesifiserte områder

Avtalepartene er enige om at å oppnå klimapartnerskapets mål krever utvikling innenfor flere områder:

1. Utslppsreduksjoner ved dagens produksjonsanlegg.
 - Bærekraftig biobasert prosessindustri
 - Null- og lavutslippshydrogen
 - Karbonfangst
 - ENØK og sirkulærøkonomi
2. Realisering av ny prosess teknologi og verdikjeder med redusert karbonavtrykk.
3. Kompetanse som er nødvendig for et høyproduktivt og konkurransedyktig næringsliv, og som er nødvendig for det grønne skiftet.
4. Å følge opp prioriteringene i Regjeringens strategi for å øke næringslivets investeringer i FoU.
5. Regjeringen følger opp Kraftløftet i samarbeid med NHO og LO, og arbeidet skal samordnes med, men ikke inngå i, Klimapartnerskapet

4. Fordelingsmessige virkninger av omstillingen

For å sikre rettferdig omstilling er det viktig å bygge arbeidet på trepartssamarbeidet, den norske arbeidslivsmodellen, vektlegging av kompetanse og inkluderende arbeidsliv.

5. Organisering

Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet følger opp klimapartnerskapet som samarbeidsarena. Norsk Industri, Fellesforbundet, Forbundet

Styrke, Tekna, NITO og Negotia deltar i partnerskapet som samarbeidsarena. Enkeltbedrifter kan involveres i møter etter behov.

6. Rapportering og oppfølging

Partene møtes tre-fire ganger i året. Møtene legges opp til relevante prosesser i regjeringen. Partene skal oppdatere hverandre på handlinger som er gjennomført, resultater som er oppnådd siden forrige møte, og hva som trengs for å oppnå videre resultater. Partene skal oppdatere hverandre på punktene i 3. Partene skal også identifisere hvorfor prosjekter eventuelt ikke er blitt gjennomført i henhold til planen.

7. Avtalens varighet

Avtalen gjelder fra signeringsdato, og løper ut 2030. Myndighetene og/eller næringen representert ved partene i arbeidslivet kan si opp avtalen før den løper ut, men skal gi varsel om dette minimum seks måneder før avtalen opphører.

Avtale om klimapartnerskap med
prosessindustrien

Lillestrøm, 9. januar 2025

Cecilie Terese Myrseth
Næringsminister

Andreas Bjelland Eriksen
Klima- og miljøminister

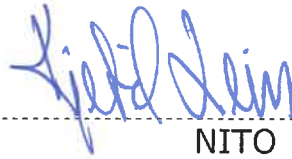
Norsk Industri

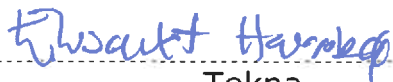
Forbundet Styrke

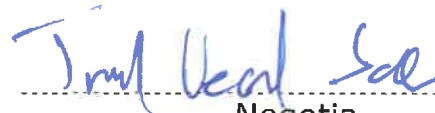
Fellesforbundet

NITO

Tekna

Negotia